

MUSEU DE TERRASSA. MEMÒRIA D'UN ANY

Domènec Ferran i Gómez

El convent de Sant Francesc d'Assís de Terrassa

L'estructura d'equipaments que formen el Museu de Terrassa ha crescut l'any 2003. A les quatre seccions ja conegudes: el castell cartoixa de Vallparadís; el conjunt monumental de les esglésies de Sant Pere de Terrassa; la casa Alegre de Sagrera, i la Torre del Palau, amb el Centre d'Interpretació de la Vila de Terrassa, s'hi ha afegit el claustre del convent de Sant Francesc d'Assís.

Aquesta incorporació cobreix un període històric del patrimoni local, l'època moderna, del qual conservem molts pocs testimonis, i precisament aquest claustre n'és el més rellevant.

El convent de Sant Francesc d'Assís, de frares menors recol·lectes, es va començar a construir el 1609, prop del torrent de Vallparadís i es va inaugurar l'any 1612.

No es disposa de gaire informació sobre la distribució interna de l'espai del convent. Hem de suposar que a la construcció inicial hi havia l'**església**, la **sagristia**, el **claustre amb pis**, les **cel·les**, el **refectori**, acompanyat de l'**espai de profundis** (espai habitual als convents franciscans, on es duia a terme una oració abans de cada àpat), la **cuina**, el **celler**, el **rebost**, la **biblioteca**, l'**horta**, els **campes de conreu** i una **fàbrica de sargils**, que proveïa les comunitats franciscanes de Catalunya. El conjunt es completava amb un porxo i un espai destinat a **porteria**.

Els elements que s'han conservat del convent, a banda de l'església, són el claustre i alguns espais del seu entorn. El claustre atorga a les restes de l'antic convent de Sant Francesc una especial rellevància i excepcionalitat. L'espai claustral, de planta quadrada, amb planta baixa i dos pisos, conserva a la planta baixa, sota les voltes d'aresta que el cobreixen, vint-i-sis plafons ceràmics policroms fets entre el 1671 i el 1673, l'autoria dels quals s'ha atribuït al mestre escudeller de Barcelona Llorenç Passoles. Pere de Fizes, castlà del Castell de Terrassa, és el promotor d'aquesta decoració, on apareix el seu escut d'armes.

L'any 1835, amb l'exclaustració, la comunitat franciscana va abandonar el convent, que passà a mans de l'Ajuntament. Del 1840 al 1907 es van portar a terme diferents reformes i ampliacions a l'edifici: es va construir un nou pis a la zona del claustre, es va enderrocar l'antiga sagristia i s'hi va construir la presó de l'Estat. El 1869, el convent viu un fet cabdal, la instal·lació de l'Hospital i Casa de la Caritat de Sant Llàtzer.

A l'inici del segle XX, i fins al 1989, l'edifici passarà per més reformes, ampliacions i usos que el modificaran. En podem destacar les obres d'ampliació per part de Lluís Muncunill (1907), per a construir l'edifici del Seguro Tarrasense, que posteriorment passarà a acollir la Clínica del Remei. Darrerament, després d'un període de desocupació

des del 1989, les dependències encara conservades de l'antic convent són rehabilitades a proposta de la Fundació Sant Llàtzer per l'Ajuntament de Terrassa, a través de la Funerària Municipal. S'hi realitza una intervenció arqueològica que posa al descobert les fases constructives de l'edifici i la presència de ceràmica als carcanyols de les voltes situades a la planta baixa del claustre.

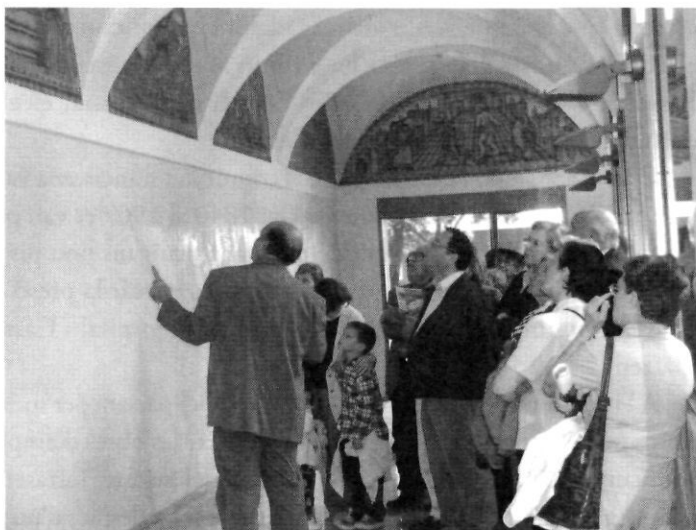
Totalment rehabilitat, avui el claustre del convent resta obert a tothom qui vulgui visitar-lo, i ara és una secció del Museu de Terrassa. Gràcies a la col·laboració amb l'Associació Alba, que ocupa una part de les dependències entorn del claustre, és obert al públic de dilluns a divendres, matí i tarda.

Activitats i difusió

El servei educatiu del Museu i les seves activitats didàctiques han anat creixent. És des d'aquí on s'elabora i programa la dinamització de les exposicions permanents i temporals i s'elabora el material didàctic corresponent. S'han consolidat els tallers de Nadal i estiu adreçats als infants i el nombre d'activitats que s'ofereixen és de vint.

Com a principals novetats del curs acadèmic 2004-2005 citarem el Taller d'escriptura medieval, relacionat amb l'exposició temporal «La cartoixa de Sant Jaume de Vallparadís», i les exposicions «El nou ferrocarril de Vallparadís», «Un castell de conte» i «La vida a la cartoixa».

L'exposició temporal de llarga durada d'aquest any és «La cartoixa de Sant Jaume de Vallparadís», on es mostra al mateix edifici el període en què el castell va funcionar com a cartoixa entre els segles XIV i XV. El fil conductor de l'exposició és el material arqueològic provinent de les diverses excavacions arqueològiques que s'han portat



Visites al claustre de
Sant Francesc.
Fotografia:
Museu de Terrassa.

a terme a l'entorn de l'edifici. En tres àmbits i escenografies es tracta l'orde de la cartoixa, Sant Jaume de Vallparadís i els espais cartoixans, amb els objectes originals de l'època.

Les publicacions del Museu han estat els números 20, 21 i 22 del butlletí informatiu del Museu i d'Amics del Museu, *Merlet*, i el catàleg del Museu número 12, *La cartoixa de Sant Jaume de Vallparadís*, que cataloga exhaustivament els materials arqueològics medievals apareguts al fossat est del castell i revisa històricament la informació de la desapareguda cartoixa.

Els préstecs d'objectes del museu per a exposicions són una de les fórmules de difusió del patrimoni propi que més hem portat a terme. La pintura sobre taula de la Pentecosta del segle XIV va ser a l'exposició «La memòria daurada. Obradors a Morella, segles XIII-XVI», a Morella. Cinc pintures d'Antoni Badrinas es van exhibir a l'exposició que sobre aquest autor local va organitzar el Centre Cultural de la Caixa de Terrassa i a aquesta mateixa institució es varen prestar 24 peces de Laureà Barrau per a l'exposició «Laureà Barrau. L'artista i el seu llegat a Terrassa». També hem prestat la Mare de Déu de Sant Cugat a l'exposició «Objecte i Memòria», al Museu Frederic Marès de Barcelona.

Com a activitats especials de difusió de les seccions del museu hem organitzat visites comentades i concert amb copa de cava a l'entorn del 18 de maig, Dia Internacional dels Museus, per la Festa Major de Terrassa i per les Jornades Europees del Patrimoni. Algunes d'aquestes activitats són conjuntes amb Amics del Museu de Terrassa.



La cartoixa de Sant Jaume de Vallparadís

Del 26 de maig de 2004 al 27 de febrer de 2005
al Castell Cartoixa de Vallparadís
c/ Salmerón, s/n • Terrassa

Cartell de l'exposició
« La cartoixa de Sant
Jaume de Vallparadís »